

Slutrapport för åtgärdsplan 2018

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON
08-718 80 00

E-POST
info@nacka.se

SMS
716 80

WEBB
www.nacka.se

ORG.NUMMER
212000-0167

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Uppföljning av åtgärder	3
2.1	Ekonomiskt bistånd	3
2.1.1	Utfall av åtgärder under året.....	3
2.1.2	Ekonomisk effekt av åtgärderna.....	6
2.2	Ensamkommande barn.....	6
2.2.1	Utfall av åtgärder under året.....	6
2.2.2	Ekonomisk effekt av åtgärderna.....	7
2.3	Bostadsförsörjning till nyanlända	8
2.3.1	Utfall av åtgärder under året.....	8
2.3.2	Ekonomisk effekt av åtgärderna.....	8
2.4	Myndighets- och huvudmannorganisationen	9
2.4.1	Utfall av åtgärder under året.....	9
2.4.2	Ekonomisk effekt av åtgärderna.....	9
3	Summering	9

I Bakgrund

Vid arbets- och företagsnämndens sammanträde den 13 december 2017 föredrogs ärendet ”Internbudget 2018”. I ärendet beslutades att ge arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att snarast återkomma med förslag och konsekvensbeskrivning av åtgärder som kan genomföras för att budgetramar för 2018 ska uppnås i högre grad. Åtgärdsplanen presenterades vid nämndsammanträde den 29 januari 2018 och kompletterades med mer detaljer vid nämndsammanträde den 25 april 2018.

2 Uppföljning av åtgärder

2.1 Ekonomiskt bistånd

Budgetramen för ekonomiskt bistånd var 71,9 miljoner kronor för 2018. Ett nyanlönt hushåll behövde vid utgången av 2017 i genomsnitt cirka 70 000 kronor per år i ekonomiskt bistånd. Prognosen för 2018 var att det totala antalet nyanlända hushåll som beviljades ekonomiskt bistånd skulle öka med cirka 150 och det prognostiserade utfallet utifrån trenden 2017 var cirka 87 miljoner kronor, 15 miljoner kronor över budget. Ett flertal åtgärder sattes in för att begränsa underskottet.

Knappt 20 procent av de nyanlända som avslutade sin etableringsperiod under 2017 uppbar ekonomiskt bistånd till sin försörjning efter arbetsmarknadsinsatser. Siffran var cirka 27 procent under våren 2018, och prognostiserades till 40 procent vid årets utgång. Trenden bröts dock, och utfallet var 22 procent vid årets utgång. Att ökningen endast blev två procentenheter beror till stor del på att endast 36 procent av de nyanlända som anvisades till Nacka under 2016 bodde kvar i kommunen vid slutet av 2018. Behovet av tillfälligt boende ökade dock sakta under året på grund av att ett mindre antal nyanlända familjer med barn beviljades denna insats efter att hyreskontraktet i så kallad genomgångsbostad avslutats. Ökningen var väntad men blev inte så stor som beräknat.

2.1.1 Utfall av åtgärder under året

Arbetsmarknadsinsatser och tillhörande myndighetsutövning

Under året har nästan 400 personer gått ut i egen försörjning (studier eller arbete), vilket är en stor ökning jämfört med föregående år. Ökningen beror bland annat på att antalet kunder har ökat, och att flera kunder nu lämnar etableringsperioden. Totalt har 890 personer en arbetsmarknadsinsats vid utgången ur 2018, att jämföra med 818 2017.

Samarbete med Arbetsförmedlingen kring snabbt framtagande av effektiva etableringsplaner

Under 2018 har det så kallade glappet varit obefintligt och det nya etableringsprogrammet syftar bland annat till att höja effektiviteten i etableringsplanerna. Den stora andelen kvotflyktingar som anvisats under året har hittills inte påverkat etableringsplaneringen negativt, bland annat på grund av att den nya planeringen inkluderar en kartläggningsfas då kunden erhåller i stort sett fullt etableringsstöd. Om kartläggningsfasen drar ut på tiden finns risk att etableringens två år inte sammanfaller med de två åren nyanlända får hyra en genomgångsbostad av kommunen. Det kan medföra avbrott i pågående insatser och etableringsprocess för berörda individer med början 2020.

Rekrytering till så kallade extratjänster i välfärden

52 personer har fått en extratjänst i kommunen och totalt har 79 Nackabor fått extratjänster under 2018.

Samarbete med Arbetsförmedlingen kring digitala tjänster för matchning mellan individer och jobb

Projektet sökte ESF-medel för att öka möjligheterna till snabb och effektiv implementering, men ansökan avslogs under andra tertialet. Under inledningen av 2019 återupptas arbetet.

Samarbete kring långtidssjukskrivna personer och personer som står långt från arbetsmarknaden

Under året har cirka 30 personer ingått i det så kallade MIA-projektet som drivs inom samordningsförbundet VärNa tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Stockholms Läns Landsting och ett flertal andra samordningsförbund. Den långsiktiga målsättningen är att personerna ska komma ut i egen försörjning.

Samarbete med Arbetsförmedlingen inom ramen för DUA, så kallade "Jobbspår" eller "Projekt 500"

40 personer rekryterades till Jobbspår under första halvåret 2018, vilket är långt under målsättningen. Utmaningar uppstod, framförallt vad gäller deltagarnas språkliga kompetens, och beslut om att se över insatsen togs i slutet av sommaren. Därefter har inga ytterligare personer rekryterats till insatsen. Den förväntade effekten på cirka tre miljoner kronor mindre kostnader i ekonomiskt bistånd 2018 och 15 miljoner kronor 2019 kommer därför inte att uppnås.

Yrkesvalidering

Validering av tidigare yrkeskunskap är Arbetsförmedlingens ansvar. Vissa kommuner har dock upphandlat motsvarande tjänst inom sina arbetsmarknadsinsatser. I Nacka har utredning kring yrkesvalidering inom hotell- och restaurangbranschen diskuterats.

SFX (svenska för yrkesutbildade), SFY (yrkesförberedande utbildning i svenska) och SFI-BAS (svenska för invandrare)

Under året har 58 elever deltagit i sfi-bas varav 14 elever hittills fått godkänt betyg. Under året har totalt 90 elever studerat inom sfx och sfy inom åtta olika inriktningar.

Entreprenörshubben som stöd för nyanlända entreprenörer

Under 2018 deltog 75 personer i hubbens verksamhet. För att erbjuda bra verksamhet till de som rekryteras drivs hubben inom ett ESF-projekt under ledning av StartUp Stockholm och tillsammans med ett flertal andra kommuner i Stockholms län.

Projektet "Jobbflytt" där nyanlända får hjälp till egen försörjning och egen bostad på annan ort.

Projektet avslutades efter pilotperioden. Resultatet var lågt, endast två hushåll genomförde flytten och det beslutades att inte gå vidare med upphandling av fortsatt verksamhet. Idén att hjälpa personer att flytta till bostad och arbete på annan ort kan möjligen realiseras inom kundvalet Jobbpeng, om en anordnare som tillägg till coaching till arbete erbjuder hjälp med bostadslösning på annan ort.

Studiestartsstöd

Under året har 34 kunder beviljats studiestartsstöd.

Stöd till nyanlända Nackabor att finna egen bostad snabbare

Under 2018 inrättade kommunen ett så kallat bosökstöd och utökade samverkan med civilsamhället för att stötta nyanlända på vägen mot egen bostad. Vidare hölls regelbundna öppna möten där bostadssökande kunde nätverka och få information om bra vägar att hitta egen bostad. Vid årets slut hade cirka 80 procent av hushållen egen bostadslösning i eller utanför Nacka efter tiden i genomgångsbostad. Bosökstödet har under året utökats i samarbete med civilsamhället, ett projekt som möjliggjorts via beviljade § 37a-medel från Länsstyrelsen.

Matchning av bostäder till nyanlända så att genomsnittsytan per person blir mindre

Under 2018 minskades genomsnittsytan per nyinflyttad person med sju kvadratmeter till cirka 15 kvadratmeter per person.

Införande av digital ansökan om ekonomiskt bistånd

På grund av resursbrist har inga åtgärder för att öka användningen av digitala ansökningar vidtagits under 2018. Ett arbete för att öka andelen digitala ansökningar har nu påbörjats i verksamheten.

Automatisering av handlägningsprocessen för ekonomiskt bistånd via robot

Införandet av robothandläggning stötte på inledande utmaningar och slutfördes under andra tertialet. Roboten handlägger för närvarande digitalt inkomna ansökningar och tar fram beslutsunderlag, men fortfarande återstår att automatisera vissa kopplingar till externa system. Detta kommer att genomföras i samband med kommande byte av ärendehanteringssystem.

Genomlysning av kundvalet arbetsmarknadsinsatser ur ett kvalitetsledningsperspektiv i syfte att påskynda resan till egen försörjning.

Arbete med ständiga förbättringar pågår, bland annat har uppföljningen av anordnarna digitaliserats. Dialog om kvalitet och förväntningar från kommunen har intensifierats, och en översyn initieras under 2019.

Översyn av kriterier för genomgångsbostäder till nyanlända.

Genomfördes i februari. Effekterna syns bland annat i form av minskad genomsnittsyta per person i genomgångsbostäder.

Anskaffning av bostäder för sociala ändamål som möjliggör matchning enligt de reviderade kriterierna i syfte att möjliggöra optimal matchning till nyanlända hushåll.

Genomfördes av enheten för fastighetsförvaltning på uppdrag av kommunstyrelsen.

Undvika anskaffning av bostäder som är mindre fördelaktiga ur ett hyreskostnadsperspektiv.

Sker löpande, beståndet förändrades på ett positivt sätt ur hyresperspektiv under 2018.

Eventuella omflyttningar av tidigare anlända hushåll inom befintligt bostadsbestånd

Genomfördes i den mån det var effektivt och/eller nödvändigt för optimalt nyttjande av beståndet ur kostnadsperspektiv.

Digitalisering av ansökan och automatisering av handläggning via robotteknik

Projekt en inom ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning avslutades under året.

2.1.2 Ekonomisk effekt av åtgärderna

Nettoutfallet för ekonomiskt bistånd för 2018 uppgick till knappt 76 miljoner kronor, vilket är fyra miljoner kronor sämre än de knappt 72 miljoner kronorna i budget men elva miljoner kronor bättre än prognosen utifrån trenden 2017.

Sammantaget har åtgärderna lett till ett mycket tydligt trendbrott och en kraftig uppbromsning av kostnadsutvecklingen inom ekonomiskt bistånd.

2.2 Ensamkommande barn

Budgeten för 2018 förutsatte att kostnaderna för verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga balanserades till fullo av intäkter från staten.

Utan effektiva åtgärder var prognosen ett underskott i samma storleksordning som år 2017, det vill säga minus 28 miljoner kronor.

2.2.1 Utfall av åtgärder under året

Upphandling och om möjligt omförhandling av avtal i syfte att minska ersättningsnivåer och kostnader för obelagda platser

Upphandling av ramavtal för stödboende och jourhem/familjehem slutfördes under tertial 2.

Avrop från ramavtal för enstaka placeringar i stället för avtal med ett fast antal platser och medföljande kostnad för obelagda platser ger verksamheten en långsiktig möjlighet att balansera kostnader och intäkter för målgruppen. Flera avtal har avslutades under året, och samtliga avtal kommer vara avslutade i mitten av februari 2019, vilket eliminerar risken för uppkomst av obelagda platser framöver.

Snabbare boenderesa till billigare boendeformer

Flytt till billigare boendeformer har genomförts så snabbt som respektive ungdoms vård- och omsorgsbehov medgivit.

Överföring av anvisade ensamkommande barn till annan kommun

En kommun i mellansverige tog kontakt med Nacka med en önskan om att överta alla ensamkommande barn utan anhöriganknytning som anvisas till kommunen under 2018.

Utredning visade att detta skulle kunna ha inneburit stora kostnader för obelagda platser.

Kommunen i mellansverige beslutade vidare att avveckla sin ensamkommandeverksamhet innan avtal hann diskuteras.

Bättre utnyttjande av avtalade platser

Under första halvåret uppstod ett stort antal tomma platser i avtalade boenden på grund av en oväntat snabb handläggning av asylärenden hos Migrationsverket.

I takt med att antalet avtalade platser minskades under året kunde utnyttjandet av de kvarstående avtalade platserna öka, bland annat genom omplacering av ungdomar.

Användning av tillfälliga kommunbidraget

Nacka kommun tilldelades 1 284 277 kronor i tillfälligt bidrag och arbets- och företagsnämnden beslutade att använda dessa för att delvis täcka de kostnader som uppstod vid övergången mellan kommunens och Migrationsverkets ansvar. Beslutet togs vid nämndsammanträde den 14 februari.

Överklaga Migrationsverkets beslut

Överklagan har gjorts i de fall det har bedömts som lämpligt. En fortsatt dialog har under året funnits med övriga kommuner i Södertörn och Storstockholm för att möta denna utmaning.

Bättre prognoser

I början av året implementerades ett nytt systemstöd i verksamheten. Genom systemet erhöles bättre prognoser och uppföljning av utfall.

Effektivisering av verksamhet och minskade kostnader för myndighets- och huvudmannorganisation för ensamkommande barn och unga

Nya uppföljningsrutiner infördes och antalet medarbetare inom verksamheten anpassades till den cirka 30-procentiga minskning av antalet placerade ungdomar som skedde under året.

2.2.2 Ekonomisk effekt av åtgärderna

Upphandlingen av ramavtal samt avvecklingen av avtal med fast antal platser hade stor ekonomisk effekt. Kostnaderna för obelagda platser minskades kontinuerligt under året, och åtgärderna motverkade uppkomst av kostnader på minst fem miljoner kronor. Lägre kostnader för myndighetsutövning med anledning av neddragning av personal ger ackumulerad effekt under hösten 2018 och full effekt under 2019. Under november fick verksamheten besked om avslag från Migrationsverket för cirka 15 miljoner kronor hänförligt till verksamheten under 2016, vilket dessvärre belastade årets resultat negativt.

Nettoutfallet för verksamheten 2018 blev minus nästan 41 miljoner kronor. Om de 15 miljoner kronorna som belastade resultatet men som rörde 2016 dras bort har verksamheten under 2018 gjort ett resultat på cirka 26 miljoner kronor, vilket stämmer med prognosen för året. Prognosen innehöll inte några kostnader för obelagda platser, vilket verksamheten alltså har kompenserat för med åtgärderna.

Vid årets utgång är nettokostnaderna per barn/ung och dygn nästan 400 kronor lägre än vid utgången av 2017 och det finns goda förutsättningar att klara budget för 2019.

2.3 Bostadsförsörjning till nyanlända

I arbets- och företagsnämndens budget för 2018 fanns inga avsatta medel för bostadsförsörjning till nyanlända. Vid obruten kostnadsbild var prognosen att verksamheten skulle generera ett underskott för arbets- och företagsnämnden på cirka tio miljoner kronor under året. Åtgärder för att begränsa underskottet vidtogs.

2.3.1 Utfall av åtgärder under året

Effektivare matchning av tillgängliga bostäder till nyanlända hushåll

Kontinuerligt arbete under året. Effekterna syntes bland annat i form av minskad genomsnittsyta med sex kvadratmeter per person i genomgångsbostäderna.

Eventuella omflyttningar av tidigare anlända hushåll inom befintligt bostadsbestånd

Genomfördes i den mån det var effektivt och/eller nödvändigt för optimalt nyttjande av beståndet ur kostnadsperspektiv.

Översyn av kriterier för bostäder till nyanlända i syfte att underlätta matchning till mindre bostadsyta per person

Genomfördes i februari. Effekter syntes bland annat i form av minskad genomsnittsyta per person i genomgångsbostäderna.

Löpande uppdatering av prognos och uppföljning av utfall

Utfallet följdes upp månatligen och prognosen för årsutfallet uppdateras vid behov i samband med detta. Behovsbedömningen uppdaterades tertialsvis och kommunicerades med enheten för fastighetsförvaltning.

Tät dialog mellan etableringsenheten och enheten för fastighetsförvaltning i syfte att optimera matchning mellan hushåll och tillgängliga och kommande objekt

Löpande arbete.

Produktion av bostäder som i möjligaste mån matchar prognosen kring nyanlända hushållskonstellationer och som har så låg produktionskostnad som möjligt

Kommunstyrelsen ansvarade.

2.3.2 Ekonomisk effekt av åtgärderna

Inför 2018 beslutades att den interna schablondebiteringen per kvadratmeter för de bostäder som nyttjats av arbets- och företagsnämnden skulle motsvara den förväntade intäkten under första tertialet. Planen var att justera upp schablonen så att den motsvarade det faktiska utfall vid tertialets slut, det vill säga de kostnader som uppstått för kommunstyrelsen att producera motsvarande kvadratmeter. Resten av året skulle den justerade schablonen användas, och sannolikt skulle det medföra uppbyggnad av ett relativt stort underskott för arbets- och företagsnämnden under resten av året, i storleksordningen tio miljoner kronor utan åtgärder.

Vid utgången av första tertialet beslutade dock kommunstyrelsen att inte justera den interna schablondebiteringen per kvadratmeter, däremot fick arbets- och företagsnämnden stå för eventuella kundförluster. Detta fick till följd att utfallet för året blev runt 2,5 miljoner kronor, istället för de prognostiserade tio.

Mellanskillnaden mellan intäkt och kostnad per kvadratmeter debiterades istället enheten för fastighetsförvaltning under 2018.

Den effektivare matchningen och mindre ytan per person i genomgångsbostad påverkade dock utfallet för enheten för fastighetsförvaltning (det vill säga kommunstyrelsen) positivt.

2.4 Myndighets- och huvudmannorganisationen

Budgetramen för 2018 motsvarade en minskning med 6,6 miljoner kronor jämfört med utfallet 2017.

2.4.1 Utfall av åtgärder under året

Fortsatt effektivisering av arbetsprocesser genom digitalisering och om möjligt automatiserad handläggning via robotteknik.

Robotisering inom processerna ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning färdigställdes så långt som det bedömdes kostnadseffektivt och möjligt i relation till befintliga verksamhetssystem.

Organisationsöversyn i syfte att ytterligare effektivisera verksamheterna.

En övergripande översyn resulterade i en omfördelning av arbetsuppgifter och övergång av verksamhet och resurser till annan del av kommunen.

2.4.2 Ekonomisk effekt av åtgärderna

Under första halvåret ledde robotiseringsarbetet till högre kostnader på grund av förseningar i projektet för ekonomiskt bistånd med påföljande konsultkostnader och kostnader för behov av ett större antal medarbetare än beräknat. Effekterna av robotiseringen samt av organisationsöversynen fick fullt genomslag senare under året och under sista tertialet låg kostnaderna för myndighetsorganisationen i linje med budgeten för året.

Nettoutfallet blev minus cirka sex miljoner kronor, vilket motsvarar de kostnader som uppstod i samband med förseningen av robotiseringsarbetet.

3 Summering

Prognosen för nettoutfall för arbets- och företagsnämnden försämrades efter årsskiftet (AFN 2017/79), framförallt på grund av ändrad intäktsprognos. För vissa områden har förutsättningarna ändrats under året, och en rättvisande bild av de ekonomiska effekterna av de vidtagna åtgärderna är därför omöjlig att ge.

Fel! Hittar inte referenskälla.

Slutrapport för åtgärdsplan 2018

Flera åtgärder har motverkat uppkomst av kostnader i paritet med, eller över, förväntningarna. För andra har utfallet varit sämre än förväntat.

Kostnaderna har minskat med 65 miljoner kronor från cirka 495 miljoner kronor år 2017 till cirka 430 miljoner kronor år 2018. Till viss del beror kostnadsminskningen på förändrade kundvolymmer och genomsnittspriser för jobbpeng och skolpeng, men till stor del beror den på att de vidtagna åtgärderna haft god effekt.

Intäktssidan minskade dock med motsvarande storlek som kostnaderna, vilket gör att nettoutfallet för 2018 var nästan en miljon kronor sämre än 2017. Då årets resultat inkluderade ett intäktsbortfall hänförligt till 2016 stärks bilden av att ovan beskrivna åtgärder haft positiv effekt på årsresultatet och på kostnadsutvecklingen för arbets- och företagsnämndens verksamhet.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*